

MET PAULUS

DOOR HET ROMEINSCHE RIJK *)

Over Paulus zijn heel wat geschriften verschenen; vele uitgebreide werken ook. Vooral in de laatste jaren staat hij in het midden der algemeene belangstelling. En terecht, want deze groote Apostel was een merkwaardige persoonlijkheid, die vanwege zijn ruimhartigheid en waarachtigheid zelfs de bijzondere aandacht trekt van zoogenaamd neutralen; en naar wien de discipelen van Jezus zoo gaarne luisteren, omdat hij zóó dicht bij Christus leefde, dat hij kon zeggen: Weest mijne navolgers, gelijkerwijs ik een navolger van Christus ben. In het uitgebreide werk, waarvan hierboven de titel is genoemd, heeft de schrijver, de heer D. J. Baarslag Dzn, een verhaal gegeven van Paulus' reizen, met een overzicht van zijn brieven in plaatselijk verband. Hier dus geen beschouwing over Paulus' evangelie en leer, maar een historisch belichten van zijn leven en werk. De lezer wordt in deze voortreffelijke handleiding dan ook zóó ingeleid in de Schriften over en van den Apostel, dat deze ons ten voeten uit wordt geteekend. We gaan van hoofdstuk tot hoofdstuk door de „Handelingen” van Lukas, door de vele gemeentelijke en persoonlijke brieven van Paulus, die een groot deel vormen van het Nieuwe Testament; we staan stil bij zijn bekeering, roeping en voorbereiding, en worden telkens getroffen door zijn ootmoedige gezindheid en zelfverloochenende toewijding.

Dit boek van Baarslag getuigt van ernstig, breed-opgevat onderzoek. Er is een geweldige hoeveelheid stof in verwerkt. En de begaafde schrijver heeft alles zóó prettig en leesbaar gegroepeerd, zóó boeiend verhaald, dat allen, die belangstellen in den Bijbel, en vooral zij, die uit den Bijbel onderwijs hebben te geven aan jong en oud, hier een uitnemend leer- en vertelboek vinden.

We kunnen dan ook niet genoeg aanraden, dit werk aan te schaffen. Het is mooi uitgevoerd, en landkaartjes verduidelijken den tekst. Het brenge tot nieuw onderzoekend lezen — ook in andere vertalingen — van de „Handelingen” en Paulus' leerrijke „brieven.”

Toch hebben we ook onze bezwaren, die we eerlijk willen noemen, en waarmede de lezer en gebruiker van deze studie wel rekening zal willen houden.

Ik bedoel nu niet verschil van opvatting in de onderdeelen; die zal er voor menigeen zijn, door dit heele werk heen; maar dat vind ik vanzelfsprekend. Neen, ik heb het oog op de principieele houding van den schrijver ten opzichte van den Bijbel.

Allereerst dan vind ik het boek te populair — zal ik zeggen: te gewoon, soms iets oneerbiedig? — in zijn Bijbelverhaal. Het boek begint al dadelijk met te spreken over een admiraalsschip, dat als état-major de twaalf apostelen aan boord heeft, en van een tweede schip, het Grieksche, onder opperleiding van het eerste, met zijn eigen kapitein: Stefanus en een eigen officierskorps: de zeven! Terwijl het, in dergelijken toon en trant hier en daar voortgaande, eindigt met Paulus te schilderen op zee: een wanhopigen menschentroep imponeerend en kalmeerend, zoodat er weer fut in de menschen komt; met Paulus te toonen te midden van zijn laatste bijeenkomst met de Joden, een groote en diepe teleurstelling voor Paulus, zoodat zijn gemoed zich lucht gaf in een zeer bitter woord van Jesaja!

Voorts wordt bij veel, dat de schrijver mededeelt en

ontleent, nogal rekening gehouden met het menschenlijke, en niet genoeg met de Goddelijke ingeving der Schrift. We zijn wel overtuigd, dat de schrijver in de inspiratie geloofd, maar dan toch blijkbaar onder eenig voorbehoud. Op bladzijde 77, deel III, (het boek bestaat uit drie deelen, samengevoegd tot één geheel,) zegt hij: „Gods Geest gaat door de Heilige Schrift. Maar dat is heel wat anders dan wat een mechanische inspiratieleer met tendentieuze vertaling heeft gemaakt uit den tekst: alle Schrift is van God ingegeven.” Maar we behoeven nog niet de ingeving „mechanisch” te noemen, en de Bijbelschrijvers te verlagen tot „willooze schrijfstiften,” als we gelooven dat Gods Geest niet alleen de Schrift heeft doorademd, maar geademd, ingeblazen. Het is niet slechts zóó, dat Gods Woord in de Schrift te vinden is, maar zóó, dat alle Schrift Gods Woord is, d.w.z. juist het woord, niet meer, niet minder, zóó medegedeeld als God wilde en niet anders. Heilige menschen Gods hebben gesproken; vulden elkander aan zonder van elkander te weten; God gebruikte hun opvoeding, persoonlijkheid, aanleg, ervaring; maar bij het schrijven van hun geschriften werden ze, tot in de woorden toe, tot in hetgeen ze verzwegen ook, gedreven door den Heiligen Geest.

Wat getuigt overigens dit boek van Baarslag van een groote belesenheid; en hoe is het door veelzijdige studie verkregene kundig en nuttig verwerkt! Verrassend zijn soms de opmerkingen. Zoo deze, dat de Handelingen zulk een abrupt slot hebben; en dat het niet mededeelen van Paulus' marteldood zijn oorzaak hierin vond, dat Lukas later zijn geschrift wilde voortzetten, maar dit niet kon, omdat hij waarschijnlijk tegelijk met Paulus is terechtgesteld. (2 Tim. 4 : 11.)

Toch ontkomt ook bij zulk een opmerking de schrijver niet aan het gevaar, de dingen te menschenlijk op te vatten. Hij zegt: „Als Lukas er van geweten had, dan had hij ervan moeten vertellen.” Maar immers: dat had Lukas niet gemoeten en gemoed, als de Heilige Geest het niet wilde. Evenmin als Johannes, de eenige van de Evangelieschrijvers, die op den berg der verheerlijking is geweest, — toch een zóó belangrijke gebeurtenis, dat men, menschenlijk gesproken er in een geschrift over het leven van Jezus niet van kan zwijgen, — er in zijn Evangelie geen woord over spreekt, omdat de Heilige Geest, naar het karakter van dat Evangelie, de mededeeling ervan hierin niet wilde hebben.

J. N. V.

.... Achter de wolken... daar schijnt de zon, die zegen brengt op veld en akker.

*) Uitgave G. F. Callenbach N.V., Nijkerk.